

การศึกษาแนวทางการป้องกันยาเสพติดสำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านหัวเมือง

ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

A Study of Drug Prevention Guidelines for Youth in Ban Hua Mueang Community, Hua Mueang Subdistrict, Maha Chanachai District, Yasothon Province

อวิสระ สระแก้ว

ทัยวรรณ คุณันท์

สุภาภรณ์ แสงเพชร

วิไล นวะเทติย์

สนุก สิงห์มาตร

วิภาพรรณ อุปนิสาร

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Avisara Srakeaw

Thaiyawan Kutanon

Suphaphorn Saengphet

Wilai Nawathit

Sanook Singmatr

Wiphaphun Ubpanisakorn

Mahachulalongkornrajavidyalaya University RoiEt Buddhist college

Email: awisara2635@gmail.com

วันที่รับบทความ: 21 ตุลาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 7 พฤศจิกายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 8 พฤศจิกายน 2566

Received: October 21, 2023; Revised: November 7, 2023; Accepted: November 8, 2023

บทคัดย่อ

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายต้องพยายามหาทางช่วยกันแก้ไข ปัญหา ไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประการและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ ตัวแทนเยาวชนในชุมชน หมู่ที่ 1,8,9 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือสถิติขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในด้าน ชนิดยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้มากที่สุด 3 ลำดับคือ ยาบ้า ใบกระท่อม และทินเนอร์/กาว ตามลำดับ 2) การรับรู้ ด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมทางกีฬา, การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว สำหรับปัญหาและอุปสรรคการป้องกันยาเสพติด ได้แก่ ปัญหาการขาดความจริงจังของเจ้าหน้าที่ทางราชการที่ไม่เข้มงวดเด็ดขาดกับการแก้ไข

ปัญหาเสพติดในพื้นที่ การมีกฎหมายที่ไม่เข้มงวดทำให้ผู้ค้ายาไม่เกรงกลัว ตลอดจนผู้นำชุมชนควรหันมาให้ความสนใจกับเยาวชนเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

คำสำคัญ : แนวทาง; การป้องกัน; ยาเสพติด

Abstract

The drug problem is a national problem and every party must try to find a way to help solve the problem. Whether it is the government sector Private sector or civil society The purposes of this research article are 1) to study the perception of drug prevention among youth of Ban Hua Mueang community 2) to study problems and obstacles in drug prevention among youth of Ban Hua Mueang community, Hua Mueang Subdistrict, Maha Chanachai District. Yasothon Province This research is mixed methods research. The target population and sample are 20 youth representatives from the community, Village No. 1,8,9. The research tool is a questionnaire. The statistics used for analysis are basic statistics consisting of frequency distribution (Frequency) and percentage (Percentage). The results of the research found that 1. The results of the study of knowledge about drugs in terms of the three types of drugs that friends had used the most were amphetamine, kratom, and thinner/glue, respectively. 2. Awareness of activities. The top 3 that promote the prevention of youth drug problems the most are sports activities, morality and ethics camps. and activities to build family relationships As for problems and obstacles in drug prevention, they include the lack of seriousness of government officials who are not strictly strict in solving drug problems in the area. Having strict laws makes drug dealers fearless. As well as community leaders, they should turn their attention to youth more than ever before.

Keywords: Guidelines; Prevention; Drugs

บทนำ

ยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การฉกชิง วิ่งราว ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เรื้อรังมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคู่กับสังคมไทยทั้งในเมืองและชนบท ปัจจุบันยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยมีขอบเขตและ ความรุนแรงขยายตัวมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการผลิต การค้าและการลำเลียง ซึ่งการแพร่ระบาดของยาเสพติดก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม

เศรษฐกิจ การเมืองและการบริหารประเทศ ซึ่งจะส่งผลเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการบำบัดรักษา และการป้องกัน ปราบปราม รวมทั้งสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ที่ไม่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตแก่ประเทศชาติเท่าที่ควรได้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2549) การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มที่แพร่ระบาดมากขึ้นตามการขับเคลื่อน ของอุปทานของการผลิตยาเสพติดนอกประเทศ จากปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยาเสพติดกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ และด้วยกลยุทธ์การค้าของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ทำให้ยาเสพติดมีราคาที่ถูกลงส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศ ผู้เสพยาใหม่จะเข้าสู่วงจรยาเสพติดมากขึ้น อีกทั้งมีการแสวงประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการค้ายาเสพติด การติดต่อสื่อสาร การเงิน และการขนส่ง ส่งผลให้ผู้เสพยาเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้นด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร การค้ายาเสพติดในปัจจุบัน นอกจากการค้ายาเสพติดแบบตัวไปแล้วยังพบว่ากลุ่มผู้ค้ายาเสพติดใช้ช่องทางออนไลน์ควบคู่กับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ในการกระจายยาเสพติดไปสู่กลุ่มผู้เสพมากขึ้น เช่น Line Twitter Facebook Instagram ฯลฯ โดยเฉพาะช่องทาง Twitter เป็นช่องที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการซื้อขาย ที่เด็กและเยาวชนใช้ในการซื้อขายยาเสพติดเกือบทุกชนิดอย่างแพร่หลาย มีช่องทางการส่งยาเสพติดให้เลือกที่หลากหลาย เช่น นักรับ ส่งผ่านไปรษณีย์ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เป็นธุรกิจโลจิสติกส์ ทำให้การขนส่งมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2559)

รัฐบาลได้ยกปัญหาเสพติดให้เป็นวาระแห่งชาติมียุทธศาสตร์ดำเนินงานทั้งเชิงป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทาง UNGASS 2016 คือ สังคมที่ปราศจากการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและดำเนินการบำบัดผู้เสพยาเสพติดที่ไม่มีคดีอาญาอื่นร่วมโดยถือว่า “ผู้เสพ คือ ผู้ป่วย ไม่ใช่อาชญากร” โดยรัฐบาลได้มีนโยบายให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดและผู้ติดยาเสพติด โดยมีการใช้กระบวนการชุมชนเป็นฐานในการค้นหา ชักชวน และร่วมดูแลช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และบริบทของพื้นที่ที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่าปัญหายาเสพติดนั้น เป็นปัญหาสังคมที่ต้องการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นอกจากบทบาทของภาครัฐที่รับผิดชอบโดยตรงต่อปัญหายาเสพติดแล้ว การแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและประชาชน เนื่องจากว่าบทบาทของผู้นำชุมชนนั้นมีความใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งยังเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนไว้วางใจและสามารถรู้ถึงปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการป้องกันยาเสพติดสำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านหัวเมือง หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร” เนื่องจากชุมชนนี้มีผู้นำชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและมีความพิเศษ คือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่มีความเข้มแข็งและเข้มงวดในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน มีการออกกฎระเบียบอย่างชัดเจน ที่สำคัญมีการจัดตั้งศูนย์บำบัดรักษาผู้ที่ติดยาเสพติดและเป็นพื้นที่แรกใน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

จากความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมา จึงทำให้คณะผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านหัวเมือง หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรับรู้และใช้เป็นสารสนเทศให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานค้นหาแนวทางการป้องกันยาเสพติดสำหรับเยาวชนให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยคณะผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ว่ามีความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างไร หรือมีความรู้มากน้อยเพียงใด และขณะเดียวกันมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองอย่างไรที่สามารถทำให้ไม่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

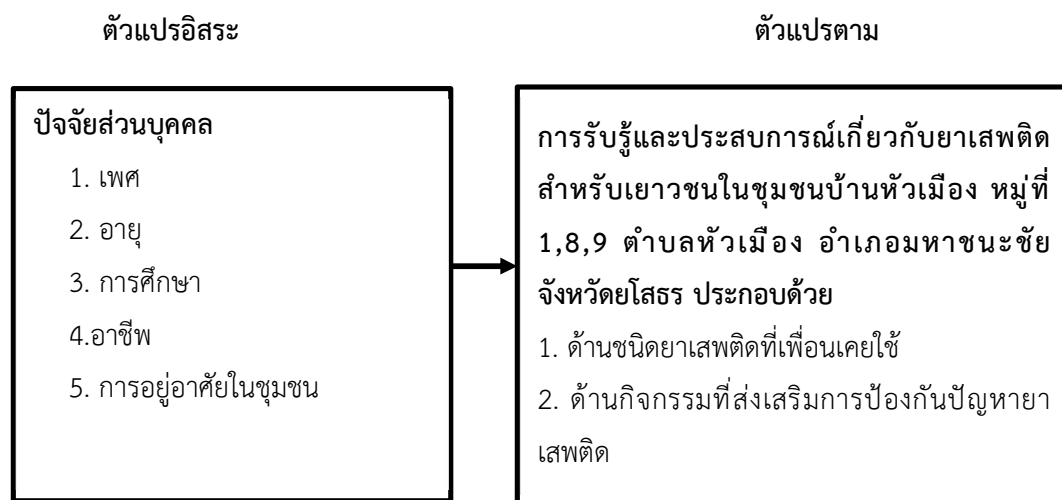
องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพได้และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจ ส่วนองค์การสหประชาชาติ ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท สำหรับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา และตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ให้ความหมาย ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น มีความต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลาและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ จากที่อธิบายมาจึงสรุปได้ว่า ผู้ที่ติดยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เริ่มเสพแล้วติดจะเกิดความพึงพอใจจึงเสติดต่อกันและทำให้ต้องยา จำเป็นต้องเสพเพิ่มขึ้น

เรื่อย ๆ จนกระทั่งไม่สามารถเลิกได้ เนื่องจากจะเกิดการทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจจึงต้องตกเป็นทาสของยาเสพติด

รัตนา ศรีเนตรและคณะ (2553) ได้กล่าวถึงหลักการในการป้องกันยาเสพติดโดยแบ่งออกได้เป็น 4 ข้อดังนี้ 1) การป้องกันตนเอง โดยเริ่มจากการมีระเบียบวินัยในตนเอง ขยันหมั่นเพียร ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เลือคบเพื่อนที่ดี ไม่มั่วสุมในอบายมุขและสิ่งเสพติด และไม่ใช้ยาโดยมิได้รับคำแนะนำจากแพทย์ รวมทั้งอย่าทดลองเสพยาเสพติดทุกชนิดโดยเด็ดขาด 2) การป้องกันครอบครัว เริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว แบ่งเบาภาระหน้าที่แก่กันและกันภายในบ้าน มีความรักใคร่กลมเกลียวและมีความเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีปัญหา ช่วยสอดส่องดูแลสมาชิกในครอบครัวอย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คอยอบรมตักเตือนสมาชิกในครอบครัวให้รู้ถึงโทษและภัยของยาเสพติด หากมีสมาชิกเสพยาเสพติดในครอบครัวควรรีบให้เข้ารักษาตัวอย่าปล่อยทิ้งไว้นาน ควรปรึกษาโดยเร็วที่สุดเพื่อประโยชน์ในการรักษา 3) การป้องกันชุมชน ช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติด เพื่อมิให้เพื่อนบ้านที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ต้องถูกหลอกลวง และหากพบว่าเพื่อนบ้านติดยาเสพติด จงช่วยแนะนำให้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลภายในชุมชน หรือคนภายนอกชุมชนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยอาจใช้มาตรการการตักเตือน กีดกันทางสังคม หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน และ 4) การป้องกันสังคม โดยให้ความร่วมมือกับทางราชการ ในการเป็นหูเป็นตาช่วยสอดส่องเฝ้าระวังปัญหา เมื่อทราบว่ามีสถานที่ใดเป็นแหล่งแพร่ระบาดยาเสพติด มีกิจกรรมใดที่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่จะ ชักนำให้เด็กและเยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือมีบุคคลใดมีพฤติกรรมน่าจะเกี่ยวข้องกับการนำยาเสพติดมาแพร่ระบาดโปรดแจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกแห่งทุกท้องที่ทราบ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า เป็นการแสดงและกิริยาท่าทางซึ่งสิ่งมีชีวิต ระบบหรืออัตลักษณ์ประติษฐ์ ที่เกิดร่วมกันกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมระบบอื่นหรือสิ่งมีชีวิตโดยรวมเช่นเดียวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมเป็นการตอบสนองของระบบหรือสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าหรือการรับเข้าทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก มีสติหรือไม่มีสติระลึก ชัดเจนหรือแอบแฝง และโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ (ศุภร ชินนะเกตุ, 2553) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า เป็นการกระทำหรือการแสดงออกของสัตว์ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งที่มากระตุ้นอาจจะเกิดขึ้นทันทีหรือเกิดขึ้นหลังจากที่ถูกกระตุ้นมาแล้วระยะหนึ่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดเรื่องยาเสพติดขององค์การอนามัยโลก องค์การสหประชาชาติ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พรบ.ยาเสพติด พ.ศ. 2522 ตลอดจนแนวคิดการป้องกันยาเสพติดของ รัตนา ศรีเนตรและคณะ(2553) ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อศึกษาการรับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ตัวแทนเยาวชนในชุมชน หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวน 20 คน (คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามลักษณะปัจจัยบุคคล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับชนิดยาเสพติดที่รู้จัก มีข้อความคำถามจำนวน 13 ข้อ และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหาเสพติด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา มีข้อความคำถามจำนวน 19 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้ขอความร่วมมือจากเยาวชนในชุมชน โดยการแจกแบบสอบถาม และอธิบายวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตั้งใจตอบ และหลังจากนั้นผู้รายงานเก็บรวบรวมแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวม วิเคราะห์ และแปลผล มอบคณะกรรมการวัดและประเมินผล ดำเนินการต่อไป

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์การรับรู้ยาเสพติด ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage) เช่นเดียวกัน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัญหาและอุปสรรคใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านชนิดยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้ ดังแสดงในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านชนิดยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้

ยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้	จำนวน	ร้อยละ
ยาบ้า	14	36.84
ใบกระท่อม	10	26.32
ทินเนอร์/กาว	6	15.79
บุหรี่	5	13.16
เหล้า	3	7.89
รวม	38	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากทราบว่าชนิดยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือใบกระท่อม คิดเป็นร้อยละ 26.32 และทินเนอร์/กาว คิดเป็นร้อยละ 15.79 ตามลำดับ

2. ความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติด ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติด

กิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมทางกีฬา	18	33.96
กิจกรรมทางดนตรี	7	13.21
กิจกรรมการรณรงค์	6	11.32
การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม	10	18.87
กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว	8	15.09
การทำงานหารายได้พิเศษ	4	7.55
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหา ยาเสพติด มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมทางกีฬา คิดเป็นร้อยละ 33.96 รองลงมา คือการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 18.87 และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.09 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนของชุมชนบ้านหัวเมือง ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอถึงปัญหาและอุปสรรคการป้องกันยาเสพติดในเยาวชนบ้านหัวเมือง ประกอบด้วย ปัญหาการขาดความจริงจังของเจ้าหน้าที่ทางราชการที่ไม่เข้มงวดเด็ดขาดกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ การมีกฎหมายที่ไม่เข้มงวดทำให้ผู้ค้ายาไม่เกรงกลัว ตลอดจนผู้นำชุมชนควรหันมาให้ความสนใจกับเยาวชนเพิ่มมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า การรับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดในด้านชนิดยาเสพติดของเยาวชนในชุมชนบ้านหัวเมือง หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ที่พบว่า ส่วนมากทราบว่า ชนิดยาเสพติดที่เพื่อนเคยใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือใบกระท่อม คิดเป็นร้อยละ 26.32 และทินเนอร์/กาว คิดเป็นร้อยละ 15.79 ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า เยาวชนบ้านหัวเมืองทั้ง 3 หมู่บ้านนั้นรู้จักชนิดของยาเสพติดกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับรู้ผ่านสื่อสารตามช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะสื่อสารสนเทศ ส่วนการรู้ในด้านกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติดนั้นผลการศึกษาพบว่า ส่วนมากมีความเห็นว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติด มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมทางกีฬา คิดเป็นร้อยละ 33.96 รองลงมา คือการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 18.87 และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 15.09 ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า เยาวชนในบ้านหัวเมืองทั้ง 3 หมู่บ้านยังสามารถรับรู้วิธีที่จะทำให้ตนเองห่างไกลจากยาเสพติดได้เป็นอย่างดี ทั้งการเล่นกีฬา การเข้าค่ายคุณธรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในครอบครัว งานวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชฐนนท์ ทวีสิน และ อานนท์ทวีสิน (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการติดยาเสพติดของเยาวชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการดูแลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านพื้นฐานครอบครัวซึ่งนำไปสู่การวางข้อกำหนดแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่การพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชนให้อยู่ในสถานการณ์แวดล้อมที่พึงประสงค์และมีความปลอดภัย สามารถเอาตัวรอด ไม่ตกเป็นทาสยาเสพติด และจังหวัดฉะเชิงเทรากำหนดนโยบายความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการป้องกันยาเสพติดของเยาวชน โดยใช้หลัก 3 จ 1 ป ได้แก่ จริงจัง จริงใจ ป้องปรามและ 1 ต ได้แก่ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิณี

ธานีรัตน์ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนประชารัฐร่วมใจปลอดภัยยาเสพติด: กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนประชารัฐ ร่วมใจปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่หมู่ที่ 4 ตำบลตรุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันระหว่าง 3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตรุด สถานีตำรวจภูธรหนองตรุด และผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 4 โดยเน้นการจัดอบรมให้ความรู้แก่เยาวชนภายในพื้นที่ การจัดโครงการส่งเสริมพัฒนาองค์กรและเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด แต่การดำเนินการขาดความต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐในการติดตามแผน การขาดแคลนงบประมาณ และอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอต่อการจัดทำโครงการ รวมไปถึงการขาดความร่วมมือจากประชาชนบางส่วนในพื้นที่โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวผู้ที่ติดยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาแนวทางการป้องกันยาเสพติดสำหรับเยาวชนในชุมชนบ้านหัวเมือง หมู่ที่ 1,8,9 ตำบลหัวเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีข้อเสนอแนะแนวทาง ดังนี้

1. จัดกิจกรรมในชุมชนที่ทำให้เยาวชนเกิดความสามัคคีกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าตรวจชุมชนทุกเดือนเพื่อเป็นการปราบปรามการซื้อขายยาเสพติด
3. มาตรการเฝ้าระวัง ประสานสถานศึกษาดำเนินการจัดให้มี นักเรียน นักศึกษาแกนนำ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อเฝ้าระวังไม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด จัดระเบียบพื้นที่เสี่ยงและ มีการขจัดปัจจัยเสี่ยงพื้นที่อบโดยจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ให้เอื้อต่อการไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
4. ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมให้กับคนในชุมชนมีบทบาทร่วมมือในการจัดการแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนให้มากขึ้นไปอีก เพื่อเป็นชุมชนตัวอย่างที่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่าง ต่อเนื่องและสามารถดำรงอยู่ในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นตามกระแสสังคมในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข.(2559).**ยาและสารเสพติด**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566 จาก <http://training.dms.moph.go.th/rtcd/storage/app/uploads/public/59b/9e7/987/59b9e7987a64b874534736.pdf>.

ณัษฐนนท์ ทวีสินและอานนท์ ทวีสิน. (2560). แนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา.วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 8(1), 151–158.

รัตนา ศรีเนตรและคณะ.(2553). **สาเหตุของการติดยาเสพติด**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566 จาก <https://sites.google.com/site/payhayasephtidnichumchn/sahetu-kar-tid-ya-seph-tid>.

- รังสรรค์ สิงห์เลิศ.(2551). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิสุทธิณี ธานีรัตน์.(2558). แนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดตามแผนประชารัฐร่วมใจปลอดภัยยาเสพติด: กรณีศึกษาหมู่ที่ 4 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**,20(1),81-93.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **ความหมายของพฤติกรรม**. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566 จาก <https://th.wikipedia.org/A1>.
- ศุกร ชินนะเกตุ.(2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.